Türkiye Maden, Madenî Eşya ve Makina Sanayii İşçileri Sendikası adına
Sahibi ve Yazı işleri müd.
KEMAL TÜRKLER
İdarehane : İstanbul Cağaloğlu, Nuruosmaniye Caddesi No. 38
Telefon: 27 21 39
Basıldığı yer
VAKIT MATBAASI

1 Ağustos 1959 C. ertesi

MADEN-İŞ

Birlikten Kuvvet Doğar

YIL: 4 — SAYI: 36

ON BEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR

FİATI : 15 Kuruş

MADEN-İŞ'E ÜYE OLAN HAKKINI ASLA KAYBETMEZ

İstanbul Mebusları Sendikalar Birliğine Davet Edildiler!...

Hakem Kurullarının işleyiş Tarzının Islahı istenecek

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği idarecilerinden bir gurup, bir ziya fette...

İstanbul İşçi Sendikaları Birliği Ağustos ayı içinde Birlik salonunda bir toplantı yapmaya karar vermiştir. Bu toplantıya İstanbul Milletvekilleri, sendikacı iken Milletvekili seçilip te halen açıkta kalan ve fakat işçiler arasına da dönmeyen sabık milletvekilleri ile basın temsilcileri hazır bulunacaktır.

Toplantıda İl ve Yüksek Hakem Kurullarının işleyiş tarzının ve çalışma sisteminin işçilerin lehine olmadığı misallerle belirtilecek, bütün sendikalar başkanları dilerlerse davetlilere görüşlerini anlatacaklardır. Türk-İş icra heyeti başkanı Nuri Beşer'in de davetli olduğu toplantı için bütün sendikalar hazırlık yapmışlardır. Maden - İş sendikası bilhassa Yüksek Hakem Kurulunun kendisine intikal eden itirazlara zamanında karar vermemesini tenkid için gerekli malzemeyi Sendikalar Birliğine bildirmiştir. Bu arada Maden - İş sendikası, halâ Yüksek Hakem Kurulunda bulunan İl Hakem Kurulu kararlarının listesini gazetemize de bildirmiştir. Buna göre halen Yüksek Hakem Kurulunda karar bekleyen dosyalar şunlardır:

1 — Türk Demir Döküm Fabrikaları ile cıkarılan ihtilâf sonucu 17.2.1959 tarihli kararına itiraz.

2 — Sungurlar kazan fabrikası ile çıkarılan ihtilâf hakkında verilen 24.2.959 tarihli karara itiraz.

Maden — İş kültüre çok önem verir, işte Başkan Vekili Kâzım Narmanlı, Türk ve Amerikalı uzmanlarla görüşü yor...

T. D. D. de Şikâyet Salgını

Bir işçi, infilâkten mesul gösterilmek istendi, İşçiler II saat çalıştırılıyor.

Türk Demir Döküm fabrikası işçilerinden Ahmet Ergeç, son günlerde işyerinde baskıya tâbi tutulmaktadır. Buna da işyerinde bir müddet önce vuku bulan bir infilâk olayının mes'ul tutulmak istenmektedir.

Geçen yılın sonlarına doğru T. D. D. Fb. nda bir infilâk olmuş, sebebi bilinememişti. İş - veren vekilleri zaman zaman muhasebe kısmına Ahmet Ergeçi çağırmakta ve eğer infilâkten mes'ul olmayı kabul ederse kendisine her türlü maddî manevî yardımı yapacaklarını söylemektedirler Fabrika müdürü ve muhasebecisi gerekirse avukat tutacaklarını, fakat parasını kendisine verdirmeyeceklerini bildirmişlerdir. İşveren vekilleri bunu kabul ederse bol miktarda kendisine ve ailesine maddî yardım yapacaklarını ısrarla bildirmesi Ahme tErgeç'i şüphelendirmiştir. İşçi, hiç bir şekilde bu suçu zorla da olsa kabul etmeyeceğini Maden - İş'e bildirmiştir. Durum ibretle kaydedilmiştir.

(Devamı 2. de)

iş ihtilâfı çıkaran işçilere yeni Baskı

T. Anbalaj sanayiindeki kanun dışı baskılar durdurulacak

Türk Anbalaj Sanayii Fabrikasında çalışan işçilerin ücretlerini gözönünde tutan Maden - İş sendikası işçilerden imza toplayarak ücretlere zam ihtilâfı çıkarmıştır. Bunun üzerine işçileri teker teker yazıhaneye davet eden işveren işyeri daktilosu ile yazdırılmış ve içinde Maden - İş sendikasından istifa ettiklerini bildiren mektupları zorla imza ettirmeye çalışmıştır. İşçilerden çoğu işten atılmak tehdidi ile karşı karşıya bırakılmıştır. İstifa kâğıtlarını imlamak zorunda kalan işçilerin bu istifanameleri iadeli taahhütlü

(Devamı 2. de)

Türkiye Maden, Madenî Eşya ve Makina Sanayii İşçileri Sendikası İstanbul Bölge Merkez Şubesi Başkanlığından :

Topçular Semt Şubemizin 4.8.959 Salı günü saat 18 de Taşlıtarla Cumhuriyet meydanı No: 6-3 daki Şehir Kulübünde, Topkapı - Maltepe Semt şubemizin 5.8.959 Çarşamba günü sat 18 de Maltepe otobüs son durağı karşısı No: 4 deki Hilmi Sezgine ait gençlik Kıraathanesinde, Bakırköy Semt Şubemizin 6.8.959 Perşembe günü saat 14 de Bakırköy Yenimahalle Bez Fabrikası karşısındaki kıraathanede, Silâhtarağa Semt Şubemizin 6.8.959 Perşembe günü saat 18 de Alibey köyü Gençlik Kulübü lokalinde senelik kongereleri yapılacaktır. Nisap temin edilemediği takdirde Topçılar şubemizin 5.8.959 Çarşamba, Topkapı - Maltepe şubemizin 7.8.959 Cuma, Bakırköy ve Silâhtarağa şubelerimizin 8.8.959 Cumartesi günleri aynı yerlerde ve ayni saatlerde ypılacaktır. Müşterek gündem aşağıdadır. Üyelerimizin teşrifleri rica olunur.

MÜŞTEREK GÜNDEM:
1 — Divan Seçimi
2 — Faliyet Raporu okunması,
3 — Tenkit, Dilekler ve ibra,
4 — Seçim.

Mermer İş'te Kaçak İşçi çalışıyor Sendika gerekli yerlere ihbarda bulundu

Kâğıthanede kurulu Mermer iş ve mozayık fabrikası işçileri Maden - İş sendikasının Silâhtarağa şubesine müracaat ederek işçileri Sigortaya yazdırmadığını bildirmiş, devamlı olarak 35 - 40 işçi çalıştırdığı fakat işçi mümessili seçimi yaptırmadığı hususunu bildirmişlerdir. Maden - İş ilgili makamlara olayı intikal ettirmiştir.

PTT İşyeri İşçileri ve Sıcaklar

Posta Telgraf ve Telefon fabrikasında çalışan işçilerden bir kısmı tavanı saçla kaplı bir yerde çalışmakta ve bu da günün bütün sıcağını çektiği için işçiler perişan olmaktadır. İşçiler Eminynü Kaymakamlığına başvurarak bir hekimin işyerinde işçi sağlığı yönünden inceleme yapmasını istemişlerdir. Ayrıca sendikaya da başvurarak sağlıklarının korunması için gerekli teşebbüslerde bulunulmasını temenni etmişlerdir.

Büyük Sünnet Düğünü

12 Eylülde Maden - iş üyeleri çocukları sünnet ettirilecek

Safiye Ayla ve bütün sevilen Ses ve Saz Sanatkârları Düğünümüze katılacaklar

1 — Her an muhterem üyelerimizin menfaatini düşünen ve bunun için çalışıp didinen sendikamız, bu defa günün ağır hayat şartları karşısında çocuklarını sünnet ettiremiyen üyelerimizin çocuklarını sünnet ettirmek suretiyle üyelerimize sosyal yardım yapmak ve aynı zamanda senede bir defa da olsa bir gece sahaba kadar üyelerimizi eğlendirmek gayesiyle BÜYÜK ve MUAZZAM bir SÜNNET DÜĞÜNÜ tertip etmiştir.

2 — Bu büyük SÜNNET DÜĞÜNÜ, 12 Eylül 1959 Cumartesi gecesi Hilton Oteli arkasındaki büyük AÇIK HAVA TİYATROSU'nda akşam saat 20 den sabaha kadar devam etmek üzere yapılacaktır.

3 — Bu muzzam gecenin programından bazıları şunlardır:

SAFİYE AYLA, MEDİHA DEMİRKIRAN, SEVİM TANÜREK, ABDULLAH YÜCE, CELÂL ŞAHİN, BALARILARI, İNCİ BİROL, ŞEMSİ YASTIMAN, İSMAİL DÜMBÜLLÜ, CİHAN IŞIK, NİMET BALKAN, İSMAİL ŞENBAHAR, ADNAN ŞENSES, AYTEN ARIKAN, SEMRA NURAY, AYHAN GÜRAN, ISLIKÇI NUBAR, KONYA EKİBİ, HOKKABAZ VE KUKLA, 8 KİŞİLİK SAZ VE FASIL HEYETİ, ve çeşitli sürprizler.

4 — Sendikamızın tertip ettiği bu büyük SÜNNET DÜĞÜNÜ'nde çocuklarını sünnet ettirmek isteyen muhterem üyelerimiz, şimdiden ya işyerindeki sendika temsilcilerine müracaat edecekler veya sendikaya bizzat gelerek veya telefon ederek çoccklarını kaydttirecekler dir. Bu kayıtlar 1 Eylül 1959 tarihinde sona erecek, bu tarihten sonrakiler kabul edilmiyecektir.

5 — Fabrikalardaki sendika temsilcilerine müracat ederek çocuk kaydı yaptıran üyelerimizin kayıtlarını, temsilciler acele sendika merkezindeki Muhasebe Müdürü Rüştü Özçelik'e bildireceklerdir.

6 — Üyelerimizin tavsiyesi ile sendikaya müracaat eden, fakat, sendikaya üye olmayan diğer fakir vatandaşların çocukları da, üyelerimizin çocuklarından sonra kontenjan müsait olduğu takdirde bir sosyal yardım olarak kabul edilecek ve sendika tarafından ücretsiz olarak sünnet ettirilecektir.

7 — Sünnet edilecek çocuklar için hiç bir ücret alınmaz, sünnet bedavadır.

8 — Sünnet çocukları izin, sünnet gömleği, sünnet şapkası, kordela gibi her türlü sünnet eşyası Sendikamızca bedava olarak verilecek ve ayrıca süpriz olarak o gece belli

(Devamı 3. de)

ARADA BİR

Aralı işlerde Çalışanların sevinci çok sürmeyecek mi?

KEMAL SÜLKER

Uzun zamandanberi bir kısım işçiler günde 11 saat çalıştırılmakta oldukları için şikâyetçi idiler. Bu şikâyet sendikacı iken milletvekili seçilen işçilerce de bilinmekte idi. Fakat hiç biri bir tasarı hazırlayarak bu fazla çalışmayı ynleyemedi. Nihayet Bursa milletvekili Necdet Azak; iş kanununa göre günde 8 saatten fazla çalıştırılmakta olan işçiler için iş kanununu tadil eden bir tasarıyı Meclise verdi ve kanun 1 Temmuzdan itibaren yürürlüğe birdi. Aralı işlerde çalışıyor ididiası ile günde 11 saat çalıştırılan işçiler bol bir nefes aldı ve hemen sekiz saatlik iş güsüne tabi tutulacaklarını sanarak adeta bayram ettiler.

Bu sevinç bir gün sürdü. Kapıcı, bahçıvan, itfaiye, bekçi gibi işçilere yine 11 saat çalışma mecburiyeti koyan işverenlerden bir çoğu kanunu henüz okumadıklarını ileri sürdüler. İşçiler; sendikaları vasıtası ile bunu da yenmeğe çalıştı. Kanunun numarası; tarihi ve metni işverenlere bildirildi. Yine aldıran olmadı. Kapıcıların şikâyetine bekçiler katıldı. Bekçileri itfaiyeler destekledi. Bir kısım işverenler, istemiye istemiye bu işçileri 8 saat çalıştıracak iş programını düzenledi. Fakat bir kısım işverenler hâlâ ayak diremektedirler.

Bölge çalışma müdürlüğüne intikal eden şikâyetler bir hayli kabarıktır.

İş müfettişlerinin takib edeceği haksızlıklara bir yenisi eklenmiştir. Fakat ne yazık ki kanunları bile çiğneyen ve işçilerine Büyük Meclisin bir lûtfusu bile çok görenler adaletin pençesine verilmiyor:

Bir işçiyi haksız olarak 11 saat çalıştıranların mahkemeye verilmelerini bekliyoruz.

İŞ ihtilâfı çıkaran işçilere

(Baştarafı 1. de)

olarak Maden - İş'e gönderilmi, posta masrafı da işveren tarafından verilmiştir.

Maden - İş sendikası derhal olaya el koymuş ve C. Savcılığına müracaat ederek işverenin kanunlara nasıl aykırı hareket ettiğini bildirmiştir. Bunun üzerine Kartal karakoluna mensup bir emniyet memuru işyerinde inceleme yapmıştır. Ancak emniyet memurunun işçilerin ifadelerini işveren yanında alması dikkati çekmiştir.

Ayrıca işyerinde mümessil bulunan Burhan Nuran'ın mümessillikten istifa ettiği öğrenilmiştir. İşveren. Burhan Nuran yerine yedeklerden Fikri Kuleliyi mümessilliğe davet etmiştir. Halbuki Fikri Kuleli hem ikinci yedektir hem de işveren vekili durumundadır. Bu bakımdan müstafi mümessil yerinde birinci yedek işçi mümessili Vamık Firat'ın davet edilmesi gerekmektedir. Maden-İş durumu derhal Bölge Çalışma Müdürlüğüne duyurmuştur.

---

işçiler Yılda Bir Dinlenme izni Bekliyedursun

Büyük işverenler dinlenme ile bilgiyi bir Araya Getiriyorlar

Amerikayı ilerleten Çalışma ve Kültür edinme Formülünü biz de tatbik için çalışmalıyız

Amerikanın büyük iş adamları yaz tatillerini okulda geçirmeye başladılar. Orada Aristo'yu, Eflâtun'u okuyorlar, meslek arkadaşlarile felsefelerini tartışıyorlar. Bu orijinal okulların en mühimmi Colorado'daki "Apsen Hümanist İncelemeler Enstitüsü" dür. Müesesenin kurucusu Valter Paepeek dağ başlarında "erkek ve kadın herkesin birbiriyle hayatın gayesini tartışabileceği ve hem tazeleşmiş, hem bilgice zenginleşmiş" olarak döneceği bir yer arayıp bulmuştur. Büyük politika ve iş adamlarını buraya, enstitüde zekâlarını, enstitü yakınındaki sağlık merkezinde de adalelerini işletmek üzere dâvet etmiştir.

Bunun üstüne Büyük Britanya ve Danimarka sefirleri, Formoza'nın eski devlet reisi, mekhur Lübnanlı hekim Mâlik, ilk büyük atom âlimlerinden Adai Stevenson, Şikago millî bankasının umum direktörü derhal, heyecan göstererek dâvete koşmuşlardar.

Paepeck, bu müesseseyi Sokrat'ın ölüme mahkûm edildiği zaman söylediği şu sözden ilham alarak kurduğunu söylemektedir: "Hayatın ne olduğunu düşünmedinizse, onu yaşamaya değmez." Tockuville'in bir cümlesi de kendisine çok tesir etmiştir: "Günün idare adamları büyük şeyler yaratmaya çalışıyorlar ama insanları büyütmeyi, yükseltmeyi ihmal ediyorlar."

Bugün Apsen'de çeşitli muhitleri insanı toplanmaktadır. Bankacılar, gazeteciler, petrol kralları, büyük maliyecilir, politikacılar.. Ve Aristo'nun sosyoloji nazariyelerinden tâ, günün milletlerarası politika meselelerine kadar bin bir çeşid konu tartışılmaktadır. Muhitler çok değiştiği için bir tek konunun hâkim olması imkânsızdır. Fakat her konu herkes tarafından paylaşılmaktadır. Meselâ: Otomobil İşçileri Sendikası Başkanı bir petrol şirketi direktörile yanyana oturacağını öğrendiği zaman şöyle diyor:

"Olsun canım. İnsanın şeytandan bile öğreneceği bir şey vardır."

Apsen'de sabit ideolojiler yok. Her mevzu en büyük bir hürriyet, bir serbesti havası içinlarak iki liderin iki eseri ele alıde münakaşa ediliyor. Esas oınyor. Geçen yaz bir teknoloji enstitüsü profesörile Yale Üniversitesinden bir tarih profesörünün eserleri üezrinde durulmuş.

Apsen'de iş adamları benimsedikleri katı düşüncelerden günlük dar, sert hayat programlarından sıyrılıyorlar, İyi bildikleri, derinine tanıdıkları bir mevzua cevap verirken şahsî sempatilerinin esiri olarak konuşuyor, o mevzuun müdafii gibi konuşabiliyorlar.

Bir sanayici: "Bambaşka adam oldum demiştir, fabrikada ağzımı açtım mi herkes put kesilir beni dinlerdi. Burada herkes itiraza hazır," demiştir.

Bu orijinal kültür merkezinde her devre iki hafta sürüyor. Öğle sonraları beden hareketlerine, spora ayrılmış. Arkasından da masaj ve buhar basyoları yapılıyor. Jimnastikten hoşlanmıyanlar ırmaklarda balık avlayıp eğleniyor, aBzıları uzun yürüyüşlere çıkıyorlar. Günün büyük bir kısmını müzik alıyor. Bu modayı çıkaran Julius Berg gündüzledi bir inekle gezmeğe çıkıyor, süt sağıp satıyor, akşamları derin bir baş sesi ile şarkılar söylüyormuş. Şimdi Apsen Amerikanın en parlak musiki mevsimlerindes birini yaşıyor, Konserler çadırlarda veriliyor. Bazan yağmur sesleri müziğe karışıyor. Fakat kim - senin aklından şikâyet etmek geçmiyor.

Sanayiimizin Kalifiye eleman ihtiyacını karşılama gayreti

Çalışma Bakanlığı meslekî Eğitimi gittikçe geliştiriyor ama, ihtiyaç karşılanamıyor

İktisaden kalkınan, modern fabrika ve atelyelere sahip olan memleketlerde "İşçilik" gittikçe zorlaşmakta ve ihtisas istiyen bir meslek haline gelmektedir.

Yakın tarihlere kadar her işten biraz anlayan işçi kolayca hayatını kazanabildiği halde, bu gün müşkülâtla karşılaşmakta, buna mukabil bir işten çok iyi anlayanlar iş hayatına muvaffak olmaktadırlar. Zira, memleket sanayii sür'atle gelişmekte, hergün yeni ve modern fabrikalar hizmete girmekte, çeşitli makene malzemeler ancak mütehassıs işçilere teslim edilebilmektedir. Bu itibarla, hızla gelişen memleket sanayiinin muhtaç olduğu muhtelif mesleklerden kalifiye işçileri ayni sür'atle yetiştirmek, iş piyasasına arzetmek gibi mühim bir vazife ile karşı karşıya kalan Çalışma Vekâleti, meslekî eğitimi bir program dahilinde ele alarak yer yer açtığı kurslarla hem iş ve hem de emek yipasasına faydalı olmaktadır.

Çalışma Vekâleti, işçi eğitimi ile ilgili faaliyetlerini biri meslekî, diğeri kültürel olmak üzere ki şekilde ele almış bulunmaktadır. Meslekî eğitim çalışmaları da biri işyerinde ,diğeri işyeri dışında olmak üzere iki koldan yürütülmektedir. İş yerlerindeki meslekî eğitim, yüzden fazla işçi çalıştıran büyük işyerlerinde 3457 sayılı Kanun gereğince, ihtiyaca göre çırak, kalfa ve usta kursları açılmak suretiyle yapılmakta, bu kurslara katılan işçilere teknolopik bilgi verilmektedir. Çalışma Vekâleti 1958 yılı sonusa kadar memleketimizde muhtelif fabrikalarda 1095 meslek kursu açmış ve bu kurslardan 18.711 işçi mezun olmuştur.

Çalışma Vekâleti yine fazrikalarda meslekî eğitimle alâkalı olarak "İşbaşında Eğitim" adı altında zok yeni bir projenin tatbikatına da bu yılbaşından itibaren girişmiştir. Amerikalı Eğitim Müdürüile Teknisyenleri refakatında verilen Türk Teknisyenleri müştereken çalışmaktadırlar. Bunlar gerek resmî, gerek hususî sektörden gelen malûmatı derlemekte, böylece memleketimiz sanayii için bu müessir eğitim metodunu tesbite gayret etmektedirler. Hâlen İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana'da bu projelerin ihzarî mahiyetteki çalışmalarına devam olunmaktadır.

YAZAN:
VELİ SEZAİ BALCI

Çalışma Vekâleti, bundan başka işyerleri haricinde meslekî eğitim kursları açmaktadır. Mahallî iş piyasalarının çeşitli kalifiye işçi ihtiyaçları göz önünde tutularak, Maarif Vekâleti ile işbirliği halinde bütün memleket sathında San'at Enstitülerinde çalışan meslek kursları seviyesinde işgücüne yeni katılan gençlerin hem birer mesleğe yöneltilmeleri ve hem de bu mesleklerde yetiştirilmeleri imkân dahiline sokulmaktadır. 1958 yılı sonuna kadar bu tip 46 kurs açılmış ve bu kurslardan 2.442 genç mezun olmuştur. Keza geçen yılın başında İstanbul'da bir Garson Eğitim Merkezi ihdas edilmiştir. Bir yıl tedrisat yapan bu merkezden mezun olan 28 garson, İstanbul'un belli başlı turistik müesseselerine dolgun ücretle yerleştirilmiştir. İleride modern bir Otelcilik Okulu haline getirilmesi düşünülen ve merkez, faliyetine devam etmekte ve kursiyerler, teknik hocaların. Beyoğlu Ticaret Lisesinde mükemmel bir şekilde yetiştirilmektedirler.

Memleket sanayiinde müşahede edilen bugünkü inkişaf muvacehesinde daha cok sayıda kalifiye işçi yetiştirmek zarureti ile karşısında Vekâlet, 1959 yılında daha geniş bir programla işe al atmış ve 6-7, ay içinde memleketin muhtelif yerlerinde 63 kurs açmaya muvaffak olmuştur. Bu kurslardan biri Sultanahmet Erkek Sanat Enstitüsünde akşamları olmak üzere 4-5 ay devam etmiş ve gecen hafta içinde kursu muvaffakiyetle bitiren 115 işçimize merasimle diplomaları verilmiştir. Enstitünün çeşitli branşlarında ve öğretmenlerinin nezareti altında yetiştirilen bu gençler, daha kursu bitirmeden dolgun ücretlerle işe yerleştirilmişlerdir.

Çalışma Vekâleti İş ve İşçi Bulma Kurumu, meslekî eğitimin dışında kültürel yetiştirmeye de büyük bir ehemmiyet vermektedir. Sendikacılarımızı ileri memleketlerdeki bilgi seviyesine ulaştırmak gayesiyle açılan bu seminerlerde, mütehassıs Türk ve ecnebi hocalar tarafından çalışma mevzuatı, ecnebi memleketlerdeki sendikacılık, prodüktivite, iş ahlâkı ve otomasyon gibi mevzularda konferans şeklinde muhtasar bilgiler verilmektedir.

Bugüne kadar muhtelif vilâyetlerimizde A tipi adı altında açılan 47 seminere 2.168 sendikacı katılmıştır. Bunlardan 195 sendikacı da B tipi namı altında Tekâmül seminerlerine iştirak etmişlerdir. Bunlara ilâveten açılan C tipi seminerlerin de 159 işyerinde çalışan 134.175 işçi faydalanmıştır.

Çalışma Vekâletinin işçi eğitimine, kalifiye eleman yetiştirilmesine verdiği ehemmiyeti şükranla karşılamak lâzımdır. Sanayiimizin çok kısa bir zamanda kaydettiği büyük inkişafa muvazi olarak işçilerimizin de ehliyet ve ihtisas sahibi olmaları memnuniyet vericidir. Sanat ve mesleklerinde ihtisaslaşmaya yönelmiş işçilerimizi daha müreffeh bir istikbal beklemektedir.

TDD de Şikayet

(Baştarafı 1. de)

Türk Demir Döküm Fabrikasında çalışan işçilerden evvelce aralı işler nizamnamesine tâbi olarak günde 11 saat çalıştırılan işçilere 1 Hazirandan itibaren de yine 11 saat iş yaptırıldığı Silâhtarağa semt şubesince Maden - iş merkezine şikâyette bulunulmuştur. Halbuki İş Kanununun 47 maddesi 1 Haziran dan itibaren değiştirilmiş ve evvelce 11 saat zalıştırılan işçiler de o tarihten itibaren yevmiyelerinde hiç bir eksiltme olmadan 8 saat çalıştırılmaları kanunlaşmıştır. İşyerinin buna uygun hareket etmemesi üzerine Maden İş merkezi durumu avukata bildirmiş ve işveren aleyhine tazminat davası açılması cihetine gidilmiştir. Durum Bölge Çalışma Müdürlüğüne de aksettirilmiştir.

Türk Demir Döküm fabrikası işçilerinden ve Maden - İş üyelerinden Ali Osman Yiğit iş kazasına uğramıştır. Eyüp işçi hastahanesinde muayenesi yapılmış ve tekrar işyerine gönderilmiştir. Fakat işçi, kendisine hiç bir şeyim yok denmesine rağmen derin ıztırab çekmeğe başlayınca kendi parası ile ayağının filmini aldırtmıştır. Ayağının kırık olduğu anlaşılmış, işçi bu defa Nişantaş hastahanesine gitmişse de hiç bir ilgi görmemiştir. Şikâyeti üzerine Nişantaş hastahanesine tekrar giden ve durumunun tetkini isteyen Ali Osman Yiğit Sağlık kuruluna çıkarılmıştır. Kurul elindeki filmleri almış, kendisine hastalığı hakkında hiç bir tamamlayıcı bilgi ve evrak vermemiştir. İşçi burada da fena muamele ile karşılaşmıştır. İşçi adına Maden - İş Silâhdarağa semt şubesi Çalışma Bakanlığına şikâyet etmiş karşılaşıla gelen buna benzer olaylara Bakanlığın bir son vermesini istemiştir.

Türk Demir Döküm fabrikasında çalışan işçileri temsilen Maden - İş'in çıkardığı iş uyuşmazlığı 3 Temmuz günü neticelenmiştir. İl Hakem Kurulunun kararı şu olmuştur:

1 — İşyerinde yapılan işlerin ağırlığını nazarı itibara alarak işçi ücretlerine yüzde 20 nisbetinde zam yapılmasına,

2 — Yapılan bu zammın ihtilâfın çıkış tarihi olan 4.9.1958 tarihinden itibaren meri ve muteber addedilmesine ittifakla karar verilmiştir.

İl Hakem Kurulunun bu kararına Maden - İş sendikası zammın azlığını ileri sürerek itiraza karar vermiştir. Tahmin edildiğine göre işveren de zammın fazlalığı ve ihtilâf tarihinden itibaren meri olması yönünden itiraza hazırlanmaktadır.

Aralı işlerde çalışan işçilere kanuni hak tanımayan işverenler

Sendikaya şikâyetler yağıyor

Aralı işler nizamnamesi gereğince 1936 dan beri 12 saat çalıştırılan kapıcı, bekçi, şoför ve benzerlerinin 1 Hazirandan itibaren diğer işçiler gibi 8 saat çalıştırılmaları gerekmektedir. Fakat bir kısım işçiler, işverenlerinin halâ kendilerini 12 saat çalıştırmakta devam ettiklerini bildirmişlerdir. Kendilerinin 8 saat çalıştırılmasını isteyen kapıcılara bir kısım işverenler baskı yapmaya başlamışlardır. Maden - İş sendikasına başvuran işçiler kanunda değişiklik yapıldığı halde bir kısım işverenlerin buna aldış etmemeleri üzüntüye yol açmıştır.

Beraber Öğrenelim

işyerinden çıkarken işverene ihbar etmek vazifemizdir..

YAZAN:
KÂZIM NARMANLI

Soru: Rıza Yortanlıoğlu,

18 yaşından aşağı çıraklar ve gayri sanatkâr çocuklar üye olabilir mi?

Cevap: Kanuni hakkını müdafaa için Sendika lâzım olduğuna göre üye olurlar, fakat seçilip idare kurulunda vazife alamazlar.

Soru: Nazif Güren,

Senelik Kongremiz açık havada olmaz mı?

Cevap: Ancak Kapalı salonun olmadığı yerde olur.

Soru: Mustafa Köksal,

Gazetemiz neden devamlı olarak gününde çıkmıyor?

Cevap: Alâkanıza teşekkür ederiz. Sendikamızın günden güne hızla ilerleyişi gecemizi gündüzümüze katıyor. Yeter derecede eleman olmadığı halde gayret sarfedip yapıyorduk. Fakat son zamanlarda Kâğıdı devamlı alamadığımızdan bir müşkül olarak meydana çıkınca özür dileriz gecikmeler oldu telâfiye gayret edeceğiz.

Soru: Yaşar Gök,

İşyerinden çıkacağımız zaman işverene ne söyliyelim?

Cevap: Değerli arkadaşım. Nasılki işveren bizleri çıkarırken ihbar müddeti diye bir hak istiyorsak aynı hakkı Kanun onlara da tanımıştır. İşçi işini terk etmeden evvel "Ben ayrılacağım yerime adam bul" der ve aynı Kanunu kendi kendisine tatbik eder.

Soru: Turan Kurtuluş.

15 gün veya 1 ay izinli giden bir arkadaş izin kâğıdı almalı mıdır?

Cevap: Tabiî değil mi arkadaşım, Elimizde resmî bir vesaik yoksa siz de on senelik işçi iseniz siz gittikten üç gün sonra işveren kaydınızı silse ne yaparsınız? Bizler seni nasıl müdafaa ederiz. Lütfen kendimizle alâkalanalım ve Devemizi de sağlam bir kazığa bağlayalım.

Soru: Recai Keskin.

İzin alan işçi arkadaşın Pazar yevmiyesi kesilir mi?

Cevap: İzin aldığınızı neyle ispat edeceksiniz? Bu, ancak matbu izin kâğıtlarının kopyalı olmasiyle önlenir. Ben izin vermedim" denildiği zaman resmen ispat edilirki Pazar yevmiyesi değil, bir kuruşunuz dahi olsa sendika olarak müdafaasını yapmıya hazırız.

Soru: Ali Satılmış,

İşveren bizlere haftalık verirdi ve biz her hafta alacağımızı bilirdik. Şimdi aylık yaptı yine haftada veriyor. Fakat hesaplarımız aylık görülmektedir, ne yapalım?

Cevap: İşverenin kolayına nasıl gelirse öyle yapsın. Yalnız bir ay içinde çalıştığınız emeğin karşılığını kuruşu kuruşuna ödesin, bütün mesele burada. Eğer değişiklikle sizlere bir zarar vaki ise hemen sendikaya müracaat edin. hesap uzmanlarımıza tetkik ettirelim en ufak bir yanlışlığı düzemezse mahkemeye verir hakkınızı ararız.

MADEN - İŞ ne güne duruyor selâmlar.

NOT: Sayın üye ve okurlarım sorular biriktiği için hepsine sırası geldikçe cevap vereceğim, ihmâl veyahut atlama bizlere yakışmaz.

MADEN — İŞ'e ÜYE OLAN DÂVASINI Kazanır

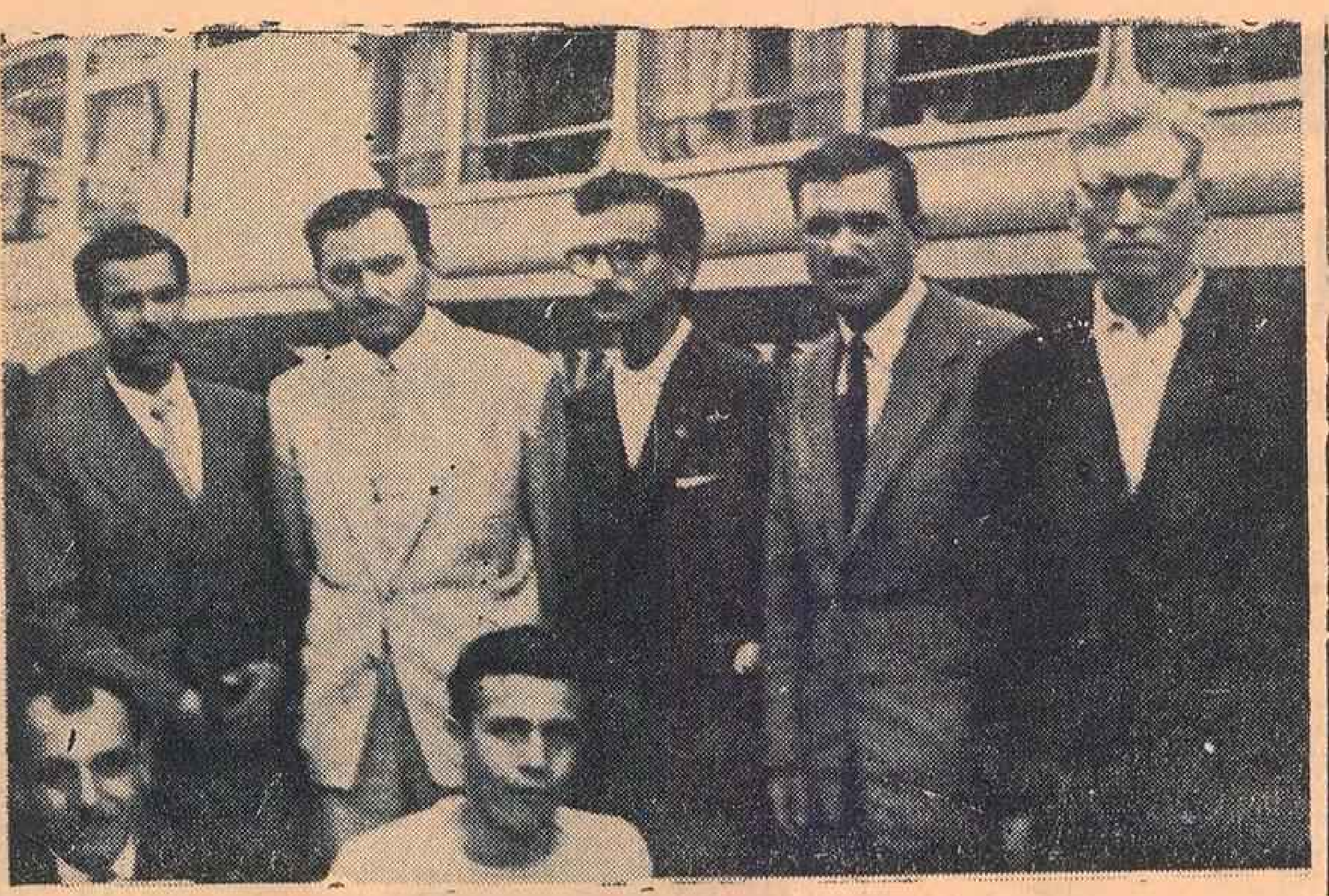

Maden — İş Genel Başkanı Kemal Türkler, diğer idareci ve müfettişlerle bir arada, daima işçi haklarını gözetirler.

üyelerin Haklarını Arayan Sendika başarı Sağlıyor

Bir çok şubelere intikal eden şikayetler Merkez vasıtası ile ilgili makamlara duyuruluyor, sonuçları güvenle bekleniyor

Çırpıcı çayırında Veli Efendide kurulu Tutkal fabrikasında çalışan işçiler Maden - İş sendikasına başvurarak haftada bir tatil yapma haklarını kullanamadıklarını bildirmiş, on veya 12 gün çalıştıktan sonra bir gün izine çıkarıldıklarını söylemişlerdir. İş Kanunu hükümlerine ve sağlık kurallarına tamamen aykırı olan bu hâlin önlenmesi için Bölge Çalışma Müdürlüğüne ihbarda bulunulmuştur.

Ayni işyerinde içyönetmeliğin işçilerin görebileceği yere asılmadığı da bildirilmiş, işçi bordrolarına sosyal yardımların da geçirildiği görülmüştür. Halbuki sosyal yardımlar ayrı bir bordroda gösterilmek icab ederdi.

Tel Çekme ve Çivi sanayii A. Ş. işyerinde çalışan işçiler ücretlerinin arttırılması için Maden - İş sendikasısa müracat etmiştir. Önceleri Samuel Yaruhana ait olan işyeri şirket haline geldiği için işçiler haklarının yeni şirkete devredilip edilmediğini Maden - İş'ten sormuşlardır; sendika kendilerine gereken cevabı vermiş. İşyerinin devrinin işçi haklarının ziyama yol açmayacağı kanun hükmü kendilerine anlatılmıştır.

İşçilerden bir kaçı demiştir ki:

"Haftanın Cuma günleri veya diğer günleri bir gündüz bir gece, ve gene bir günlük olmak üzere devamlı surette çalıştırılmaktayız. Bunun önlenmesini istiyoruz."

Sendika ilgililerle temasa geçmiş, herhangi bir haksızlığa devam edilmemesi için işveren vekilini ikaz kararını almıtır.

Oto yay makas fabrikasında çalıan içiler iç yönetmediğinin işçilerin görebileceği bir yere asılmasını istemektedirler. Bu arada bir kısım işçiler mümessil işçilerin kendi aralarında toplantı yaparak işçi şikâyetleri ile ilgilenmeyişlerini doğru bulmamakta ve sendika kanalı ile bunun önlenmesini istemektedirler. Ayrıca işçiler sendika temsilcilerinin de seçilmesi lüzumunu belirtmiş ve İbrahim Topuzla Ruhı Gürbüzü temsilci adayı göstermişlerdir.

Şâkir Zümre Madenî eşya fabrikasında çalışan işçiler Maden-İş sendikasına bir kısım şikâyetlerini aksettirmişlerdir. Buna göre işyerinde yeter derecede banyo bulunmadığından işçiler sıkıntı çekmektedirler. Temizlik için haftada yalnız yüz gram sabun verilmektedir. Bu sabunlarla ancak iki - üç gün temizlik yapılabilmekte geri kalan günler işçiler kendi evlerinden sabun getirmek zorunda kalmaktadırlar. Sendikalı işçilerin ücret zammı için toplulukla iş ihtilâfı çıkarmalarına muğber olan işveren sendikalı işçilere bütün işçilere vermekte olduğu belirli mikdardaki primi vermemeye başlamış böylece ücret düşüklüğü yapmıştır. Bu arada zorla fazla mesai yaptırmak istediği içiler, buna rıza göstermeyince işten çıkarılmaya başlanmıştır. Hiç birine de ihbar verilmemiştir.

Maden İş genel sekreterliği bu şikâyetin derhal incelenerek işçilerin mağduriyeten kurtarılması için Bölge Çalıma Müdürlüğüne bir yazı gönderilmiştir.

Ramide kurulu Onnik Demirci Bakır tel çekme fabrikasında çalışan işçilerden Mehmet Varol işten çıkarılmıştır. Maden - İş sendikasına müracaat eden işçi olayı şöyle anlatmıştır:

"İşyerinde 13 aydanberi çalışmaktayım; fakat mesai yaptığım halde benim de diğer arkadaşlarımın da bu hakkı verilmitir; bizler Maden - İş sendikasına üye olarak hakkımızın alınmasını istedik. Sendika ücret düşüklüğünü de görerek diğer işçi arkadaşlarımın da isteği ile işyerinde iş ihtilâfı çıkardı. İşveren bundan alınarak bana karşı sert muamelere başvurdu. Fakat Maden - İş beni ve üç arkadaşımı iş ihtilâfında sendika temsilcisi seçmişti. Geçen gün işyerine gidip işimizin başına geçmek istedik. Fakat kapıda işimize son verildiğini, işe alınmayacağımızı öğrendik. Bana ihbar da yapmamışlardı. İş ihtilâfı temsilcisi olmam dolayısiyle işime iadem gerekmektedir. Durum bundan ibarettir."

Maden - İş sendikası olayı Bölgeye aksettirmiştir.

Silâhtarağada Kemerburgaz yolu üzerinde kurulu Ventura madenî eşya fabrikasında İş kanununa aykırı bazı haller işçi mümessilleri tarafından tesbit edilmiş ve gereğinin yapılması için Maden - İş sendikasına bildirilmiştir. Buna göre:

İşçilere iş elbeseleri verilmemektedir. Soyunma yeri yoktur, İşçiler elbiselerini duvara gligişi güzel asmaktadırlar. Yıkama ve duş yeri de olduğu halde su bulundurulmadığı için yıkanma imkânı kalmamaktadır. Ayrıca herhangi bir iş kazasında ihtiyaç duyulacak ilâçlar için bir ecza dolabı da bulundurulmamaktadır.

Sendika Bölge Çalışma Müdürlüğünün ilgisini istemiştir.

Topkapı Gümüşsuyunda kurulu Mehmet Ergür bakır fabrikası bir aydanberi işçileri münavebe ile çalıştırılmaktadır. Çalışanlara tam yevmiye, çalıştırılmayanlara yarım gündelik verilmektedir. İşçiler Maden - İş sendikasına başvurarak yarım ücret alan işçilere tam ücretlerinin ödenmesinin sağlanmasını istemişlerdir. Sendika Bölge Çalışma Müdürlüğüne durumu bildirmiştir.

Maden Hurdacılık T.A.Ş. işyerinde çalışan ve Maden - İş'in Silâhdarağa semt şubesine kayıtlı işçilerden Galip Karakaş iş kazasına uğramış ve sigorta dispanserine gönderilmiştir. işçiye 11 gün istirahat verilmiş, buna karşılık da işçiye 100 lira ödenek verilmiştir. Fakat bu ödenek mikdarının almakta olduğu 20 lira yevmiye hesabına uymadığı görülmüştür. Durum Merkezce İşçi Sigortaları Kurumu Eminönü şubesine bildirilmiştir.

İsmail Solak'a ait işyerinde çalışan işçilerden vinççilerin İş Kanunu şümulü dışında ve sigorta ettirilmeden çalıştırıldığı Maden - İş sendikasınca tesbit edilmiştir. Durum İşçi ve Sigorta hakları yönünden İşçi Sigortaları Umum Müdürlüğüne bildirilmiştir. Umum Müdürlük işyerindeki durumu inceletmiştir. Varılan netice sendikanın istediği şekilde olmuştur. Bildirildiğine göre işyerinin iştigal mevzuunu teşkil eden demir cevherinin vinç ile vapura yüklenmesi işinin 1.5.-952 tarihindenberi İş Kanununa tâbi bulunan Akçay - Edremit maden nakli işinin fer'i ve mütemmimi mahiyetindeki bir kısmını teşkil ettiği nazara alınarak mevzuubahis yükleme işinde 3.5.1958 tarihinden önce istihdam edilen işçilerin de, maden nakli işyerinin diğer işçileri ile birlikte sigortalı addedilmeleri gerektiği neticesine varıldığından işçilerin geçmiş sigorta primlerinin işverenden tahsiline başlanmıştır. Durum işçiler arasında büyük memnunluk uyandırmıştır.

Ambalaj sanayiinde zorla istifa ettirilenler karşılaştıkları baskı

İşvereni hiddetlendiren işçi ücretlerine zam yapılması için ihtilâf çıkarılmasıdır..

Türk Anbalaj Sanayii A. Ş. işyerinde çalışanlar adına Maden - İş sendikası iş ihtilâfı çıkarmıştır. Fakat işveren usul bakımından ihtilâfa iitraz etmiştir. Bunun üzerine Maden - İş sendikası hakem kuruluna şu önemli itirazda bulunmuştur:

HAKEM KURULLARI
REİSLİĞİ YÜKSEK
KATINA

ANKARA

MUTERİZ:

Türkiye Maden Madeni Eşya ve Makine Sanayii İşçileri Sendikası adına ihtilâf temsilcileri Ruhi Yümlü, Vamık Fırat, Hamit Tüzün.

MEVZUU:

İş uyuşmazlıklarına bakmakla görevli İl Hakem Kurulunun Kartal Maltepe Cevizli Bağdat Cad. de kurulu Türk Ambalaj Sanayii A. Ş. işyeri ile sendikamız arasında toplulukla iş ihtilâfı hakkında 26.6.959 tarihli karara itiraz.

İTİRAZ:

İtiraz müddeti içinde yapılmıştır.

ESBABI MUCİBE:

Usul bakımından ihtilâflı işyerisde İl Hakem Kurulunun kararında 143 işçinin isyerinde çalıtığı ve sendikalı işçinin 69 olduğu tesbitile nisap yokluğu sebebi ile usul bakımından reddetmiştir.

Halbuki işyeri ile yapılan kesin uzlaşma toplantısında iş müfettişi Mediha Oral tarafından işyerindeki sendikalı ve işyeri işçi yekûnu yeğan yeğan tetkik edilmiş 5 sendikalı işçinin göçmen olması ve daha Türk tabiiyetinde bulunmadığından düşürülmüş 69 işçi olarak tesbit edilmiştir. Ayriyeten işyeri işveren vekili ihtilâf tarihinde mevcut işçi vasfına haiz işçilerin tesbiti bakımından ogünkü bordroyu tetkik ettirmiş nisop fazlalığını görünce bu bordro değil diyerek puantaj defterinden tetkikini istemiş ve gene nisabı bozamıyacağını anlayınca işyeri personellerinden aylıklı bazı memurlarında işçi vasfını haiz olarak göstermiş ve bunuda kabul ettiğiniz halde işyeri işçi yekûnu ancak 135 ye kûnu doldurabilmiştir.

Bilâhare İl Hakem Kurulunde işveren yekûna tekrar itiraz ederek 148 olduğunu iddia etmiş ve tekrar tetkini istemiştir.

İl Hakem Kurulu burada da bir hataya düşmüş, çünkü evvelce İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğünün kesin uzlaşmaya memur ettiği iş müfettişinin zaptına itimatsızlık göstererek tekrar tetkikine karar vermiş. Fakat bu tetkikte sendika temsilcileri çağrılmamıştır.

Bir işveren işyerinde çalıştırdığı işçi yekûnunu bilmeyecek durumda olamaz. Çünkü aynı gün bordrasuna dahi itimatsızlık yapmış ve putantaj defterinden tetkikini istemiş sonradan İl Hakem Kurulunda yekûnda noksanlık mevcut diyerek tekrar tesbitini isteyen bir işyeri müdürü demek ki işçi mevcudunu her zaman gösterip teftiş verecek bir duruma dahi haiz olmadığı meydana çıkmaktadır.

İşyeri ikinci nisap bakımından teftişinde işverenin gösterdiği 148 yekûn 148 e indirilmiştir. Buda işletme şefi ve yardımcısı, muhasebe şefi ve memuru, birde imalât şefinin işçi vasfını haiz olmaması sebebiyle yekûndan düşürülmüştür.

Halbuki işyerinde iki bayan memur, bir ressam, bir Çingograf, bir puantör, bir veznedar, bir tekniker, bir daktilo, bir ambarlar şefi ve bir memuru 2 muhasebe memuru ki ceman 10 memuru da işçi vasfına haiz olarak gösterilmiş ve yekûn 143 e yükseltilmiştir.

Daktiloyu işçi olarak kabul etsek 9 memurun daha yakûndan düşürülmesi lâzım gelmektedir ki o zaman işyeri işçi yekûnu 134 eder. Yukarıda bahsettiğimiz gibi iki memurunun kesin uzlaşması işverenin israrı üzerine yekûna dahil ederek 136 olarak gösterilmiştir.

İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğüne yukarıdaki vasfa haiz memurların işçi olduğuna dair bir çok müesseselerde girmiş olduğumuz anlaşmazlıklarda veya bu memurların işten çıkarılışlarında bir ressam için dahi fikri çalışması bedeni çalışmasının fevkinde olmasında dolayı memur adderekne bu kerre iş ihtilâfında işçi vasfına haizdir diyerek nasıl nisaba dahil edebilir.

NETİCE:

1 — İşyerindeki nisabımızda hiç bir noksanlık yoktur.

2 — İşverenin ikinci istemiş olduğu nisap tetkikini kabul etmiyoruz. İl Hakem Kurulunun bu kararını da tazyik etmiyoruz.

3 — İşveren iddiasını kesin uzlaşma toplantısında evvelce hazırlamış olduğu ve işçileri sendikadan istifaya kadar zorladığı halde kesin uzlaşma toplantısına kadar İşçi yakûnunu kendisi tesbit etmiş midir.

Bu işyerindeki nisap bakımından haklıyız. Ve işçi ücretlerine yüzre 50 nisbetinde bir zam yapılmasını yüksek kurulunuz tarafından karara bağlanmasını saygılarımızla arz ederiz.

SENDİKA TEMSİLCİLERİ:
Ruhi Yümlü, Vamık Fırat, Hamit Tüzün.

General dikiş Fabrikasında Maden - iş'in Mücadelesi

Sendika, hak ve adaletten başka hiç bir kaygu ile hareket etmiyor, işverenin de kanunla ra saygı göstermesi bekleniyor

Topkapı Maltepesinde kurulu Dikiş Makina fabrikası işçileri Bölge Çalışma Müdürlüğüne teker teker şu şikâyette bulunmuşlardır:

"Topkapı Maltepe Caddesi No. 29 da kurulu Salim Osman Tatariye ait General dikiş makinası fabrikasında çalışmakta iken Türkiye Maden Madenî Eşya ve Makina Sanayii işçileri sendikasına üye oldum. İşveren bana sendikadan çık senin istediğini vereyim dedi, ve bütün işçiye verdiği avanstan bende faydalandım, Fakat sendikadan istifaya ve ihtilâftan vaz geçtiğime dair bana zorla imza ettirdi. Benim sendikadan ve ihtilâftan vazgeçmiş olmadığımı anladığından bana ve 41 arkadaşa işten çıkarma ihbarı verdi.

İşyerinde hammadde mevcut olup hatta ihbarı aldığımız halde fazla mesai yapmaya zorlanmaktayız.

İşveren hakkında kanuni muamelenin yapılmasını arz ederim.

20.7.959

Bölge Müdürlüğünün işyerine müfettiş göndererek durumu incelemeye başlayacağı ve işveren hakkında dava açmak için malzeme toplatacağı anlaşılmaktadır. İşçiler haklarının yerine getirileceğine emin bulunmaktadırlar;

Ayni işçiler Cumhuriyet savcılığına da müracat ederek işverenin 7286 sayılı kanuna muhalefet ettiğini bildirmiştir. Netice olarak şöyle denilmektedir:

NETİCE :

Maznunların iş bu hareketi 7286 sayılı kanuna muhalif olduğundan aynı kanuna istinaden cezalandırılmalarını saygı ile talep ederim.

ŞAHİTLER:

1 — Halil Çakır. T. Tarla Yeni Doğan Mah. 19 uncu Sok. No 13

2 — Muzaffer Tabager, Şehremini Melek Hatun Mah. Kâtip Murat Cami Sok. No; 10

3 — Mustafa Çolak, Şehremini Paşa Bakkal Şimkeç Mevkii No: 4.

4 — Abdurrahman Tümen, Eyüp Bülbül dere Fıstıklı Çıkmaz. No: 2

(İndelhace bu sözleri duyan diğer işçiler.)

Büyük Sünnet düğünü

(Baştarafı 1. de)

olacak olan bazı hediyeler çocuklara Sendikamızca hediye edilecektir.

9 — Gecenin bir kişilik davetiyeleri sadece (5) liradır.

10 — Bu geceye çocuğu olmayan üyelerimiz veya onların dışardan misafirleri dahi sırf eğlesmek için gelerek sabaha kadar iyi bir gece geçirebilecektir .

11 — Gecenin her satinde, her semt için gerekli vesaitler Sendikamızca temin edilmiştir.

12 — Çocuk kaydı daha önce dolduğu takdirde, kayıtlar, 1 Eylül 1959 tarihinden önce yaptırmaları, ve esasen mahdut olarak bastırılan davetiyelerden lüzumlu miktarda şimdiden temin etmeleri ehemmiyetle rica olunur.

13 — Üyelerimizin ihtiyacını karşılamak bakımından, işyrinin Sendika temsilcisi olarak şimdiden Sendika muhasebesine müracaat ederek gerekli miktarda davetiye almanızı sizden rica ederiz.

Bu tamimin üyelerimize gerekli şekilde duyurulmasını ve mümkünse işyerinin iyi görülüp okunabilecek bir yerine, idarenin müadesini alarak asılmasını ehemmiyetle rica ederiz.

Saygılarımızla
BAŞKAN
KEMAL TÜRKLER

MADEN — İŞ'e ÜYE OLMAKLA ÇOK ŞEYLER KAZANIRSINIZ

iktisadî kararların sonuçları ve işsizlik sigortası ihdası

Memleketin içinde bulunduğu şartları inc eleyen bir Komisyon önemli tavsiyelerde bulunuyor, İşsizlik Sigortasının da lüzum ve zaruretini belirtiyor.

Mensucat sanayiinde görülen kriz dolayısı ile İstanbul Sanayi Odasında teşkil edilen bir komisyon konuyu incelemik ve raporunu vermiştir. Raporda tavsiye ve teklifler şöyle sıralanmıştır:

TAVSİYE VE TEKLİFLERİMİZ:

Mensucat sanayii, 4. Ağustos 1958 de alınan istikrar tedbirlerinden sonra çeşitli yönlerden güçlüklere maruz kalmış bulunmaktadır.

Yerli ham maddelerimizi ve iş gücümüzü değerlendiren bu sanayiin karşılaştığı güçlükler, kısmen bütün yerli sanayiimizin uğradığı güçlüklere müşabihtir; kısmen de bu sanayide aşırı kapasitenin mevcudiyetinden ileri gelmektedir.

Diğer sanayi branşlarının karşılaştığı güçlüklerin hafifletilmesi için Sanayi Odasınca teklif edilen tedbirler, tabiatiyle Mensucat Sanayiinin yükünü da hafifletecektir.

A — Bu meyanda:

a) Kredili ithalât mevzuunda, kredili olarak ithâl edilmiş bulunan mallarla takas yolu ile memlekete ithâl edilmiş bulunan mallara ait muameleler için prim tahsilâtı, fiilî ediyetimşo tahsilâtı, fiilî tediye imkânlarını sağlıyacak uzun vadelerle taksite bağlanmalıdır.

b) Sanayicilerin, bankalarla 30.6.1958 den önce yaptıkları mukavelelerde müstenit kredi mikarının aynen tatbiki temin edilmelidir.

c) Banka faizlerinin normal haddine çıkarılarak kredi müesseselerimize, bono iskonto muameleleri daha cazip hale getirilmelidir.

ç) Gider vergisinin, bilhassa bünyesi itibariyle sanayicimize ağır külfet tahmil eden teslime müteallik şartlarından ve veresiye satışlara müteallik hükümlerinden kurarıtlabilmesi için tediye imkânlarının kolaylaıtırılması, sadedinde tecil kolaylıkları ile vergi taksit borçları için sanayicilerimizden nakit yerine tubu alınması veyahut 6802 sabono veya banka teminat mekyılı Gider Vergileri Kanununun veresiye satışlara müteallik bulunan 49 ncu maddesindeki üç aylık sürenin altı aya çıkarılması sağlanmalıdır.

d) Geniş müstehlik kitlesi olan köylünün, müstahsilin her türlü alacaklarının sür'atle tediyesi ve satışa hazır mahsullerinin yine en kısa süre içinde nakde çevrilmesi temin edilmelidir.

B — İhracat imkânlarının temini:

a) Sümerbank, bir taraftan kendi işletmeleri istihsalini dış piyasaların ihtiyacına cevap verebilecek şekilde ayarlayıp dahilî piyasayı kısmen hususî sektör mamûllerine bırakmalıdır. Bu suretle dahilî piyasanın işba hali bir dereceye kadar giderilmelidir.

b) Ya Sümerbank'ın liderliği ile veya ayrı bir ihracat ofisi kurularak bu kanal ile hususi sektör, İstihsal kapasitesini yüzde 25 nisbetinde, muayyen evsafta mensucat imâline sevkedilmeli ve bu mallar, ihraç edilmek üzere, ayrılmalı bu suretle de dahilî piyasa işba halinden kurtarılmalıdır.

c) Hususî sektör işletmelerinin, bir taraftan optimum cesamette olmayışları; diğer taraftan yeni kurulmuş olmaları sebebiyle amortisman masrafları reci bulup yetiştirmek imkânına malik olmayan bu müesenın Sümerbank tesislerine nazaseleri dış piyasalara doğru yöran yüksekliği ve nihayet henüz aeltmek için ihraç ettikleri mamûllere 4 sene müddetle her yıl yüzde 25 i tenzil edilecek bir prim sisteminin tatbiki tavsiyeye şayandır. Bu suretle mezkûr işletmeler, plânlı bir şekilde rasyonelleşme tedbirleri alarak ve eksiklerini tamamlayarak 4 yıl sonunda dış rekabet şartlarına intibak edeceklerdir.

Bu arada ihraç edilen mamûllerde kullanılan ithâl edilmiş ham madde için ödenmiş gümrük resimleri ve diğer resimler iade edilmelidir.

ç) Ticaret Ateşeliklerimiz ve Ticaret Vekâletile Hariciye Vekâletinin dış teşkilâtı, dış piyasalardan mensucat işletmelerini günü gününe haberdar edebilmelidirler. Bunun için ilgililere gerekli direktif verilmelidir.

d) Hususî sektörde rasyonelleşme tedbirlerini sür'atlendirmek üzere Amerika Teknik Yardım İdaresinden ve Avrupa İktisadî İşbirliği İdaresinden celbedilecek mütehassıslarla İktisat Fakültesi İşletme Kürsüsü mensuplarından gerektiği şekilde faydalanılmak üzere icap eden tedbirler alınmalıdır.

e) İhracat formaliteleri basitleştirilmelidir. Sanayicinin branşları itibariyle dış piyasaları tetkike gidecek hey'etlere gidiş kolaylıkları ve teknik kolaylıkları sağlanmalıdır.

C — Hususî sektör maliyetini düşürücü tedbirler zümresinden olarak standardizasyonu temin edecek çareler üzerinde Sanayi Odaları Birliği kanalı ile araştırmalar yaptırılmalıdır.

Ç — Küçük işletmelerin çeşitli yollarla birleşmelerini temin için imkânlar ve teşvik tedbirleri üzerinde durulmalıdır.

D — Sermaye piyasasını organize edecek idarî ve kanunî tedbirlere tevessül edilmelidir.

E — Her türlü mensucat ithaline kotalarla veya başka suretlerle yer verilmemeli, icabında uzun elyaflı pamuk ham madde olarak ithâl edilip memleket tesislerinde işlenmeli ve böylece mamleketin bu nev'i mamûllere olan ihtiyacı karşılanmalıdır.

F — İhtiyarlık sigortası primleri yüzde 11 den yüzde 8 e düşürülerek aradaki yüzde 3 fark işsizlik sigortası primi olarak tahsis edilmeli ve işsizlik sigortası derhal ihdas edilmelidir.

NETİCE :

Bilhassa 4 Ağustos 1958 tedbirlerinden sonra, iştira gücü reel millî gelire uydurulunca Mensucat asnayiinde, dahilî müstehlikin massedemiyeceği aşırı bir istihsal kapasitesinin mevcudiyeti kendini göstermiştir, 1961 de yeni tesisler de faliyete geçince, bu aşırı kapasite hali büsbütün kendini açığa vuracaktır. Bu kapasitenin âtil bırakılması, esasen kıt olan sermaye imkânlarının heder edilmesi demektir.

Mensucat sanayiinde tam istihdamı temin edeceğine ve güçlükleri kısmen tahfif edip kısmen de gidereceğine inandığımız teklif ve tavsiyelerimizin ilgililerce nazarı itibare alınacağını ümit ve temenni ederiz.

KOMİSYON:

İşletme İktisadi Enstitüsü
PROF. DR. MEHMET OLUÇ
imzası
Bozkurt Mensucat T.A.Ş. Md. rü
MÜH. ÖMER ALAGEYİK
imzası
İstanbul Sanayi Odası Umumî Kâtibi
RIZA ORMANCI
imzası
Toptancı Tüccarlar Derneği
MUHİTTİN GENÇARSLAN
imzası
Müşavir
EKMEL ZADİL
imzası
Sınaî Kalkınma Bankası
Mensucat Müşaviri
MÜEYYET KERİMOL
imzası
Teksitil ve Örme Sanayii
Sendikası Başkanı
BAHİR ERSOY
imzası
Üniversite Öğretim Görevlisi
SABAHATTİN ZAİM
imzası

Çalışma Bakanı Halûk Şaman, çalışma hayatı ile ilgili tetkikler yapıyor ve önemli kararlar bekleniyor...

HİKAYE

Bir işsizin ümidi

İSMAİL TURHANLAR

Mehmet aylandanberi boş dolaşıyordu. Her yere boş vurmuş fakat baş vurmaları sonuçsuz kalmıştı. aç ve sefil bir vaziyette idi.. O günde Mehmet iş aramış bulamamıştı; yorgun ve bitkindi. Serin ve gölgelik bir ağaç altında oturdu; kendi kendine gülümsedi, evet sefâletine gülümsüyordu. Biraz evvel çıkan rüzgâr ağaçları sallıyor, metmed'in uzamış saçlarıyla oynuyordu. Mehmet rüzgârın ahengine kapılarak esnedi; göz kapakları ağırlaştı; ağacın dibine uzandı kaldı.

Şimdi Mehmet elinde bulunan bonservisi ile kendisine iş teklif eden daireye gidiyordu. Daireye gelince daire müdürü kendisini nezaketle karşıladı; ve (b00) lira aylıkla işine hemen başlamasını söyledi. Mehmet hemen yazı makinesi başına oturmuş, çalışıyordu ve allahına teşekkür ediyordu. Yazı makinası başında çalışırken üşüdüğünü ve titrediğini hissetti; ortalıkta şiddetli rüzgâr esiyordu.

Mehmet birdenbire kendini ağaç altında buldu; acaba kendisine ne olmuştu? gözlerini oğuşturdu; ağaç altında bulunuyordu. Evet rüya görmüştü. Etrafına bakındı; yanında buruşulmuş bir gazete gördü bu gazeteyi rüzgâr getirmişti. Mehmet hemen gazeteyi eline alarak iş ilânları sayfasına baktı; bakar bakmaz kalbi heyecanla hopladı, bir daktiloğraf arıyorlardı. Acaba rüyam hakikat mi olacak diye mırıldandı. Hemen taktiloğrafi arayan dairenin yolunu tatlı hayaller kururaktan tuttu.

Daire önüne gelince epeyce tereddüd gösterdikten sonra daireye girdi; gazete elinde idi. Daireye girince onu arzusu üzerine kapıcı müdürün odasına götürdü; müdürün odasına girince müdürü selâmladı ve daktiloğrafi alacaklarını gazete ilânından okuduğunu ve daktilografiliğe talip olduğunu bildirdi.

Müdür gülümseyerek:

— Bundan bir ay önce böyle bir ilânımız vardır; fakat bugün daktiloğrafimiz mevcut olduğundan maalesef sizi alamıyacağımız için bizi mazur görünüz..

Bu söz üzerine Mehmet sararır gibi oldu; müdüre yeisli bir teşekkür ederekten daireden çıktı; gözleri yaşlıydı. O neler tahayyül etmiş ne ile karşılaştıştı. Daireye yaşlı gözlerle bakarak dudaklarından bilinmeyen bir iki kelime döküldü; ellerini cebine soktu; ve kalbi kan ağlayarak uzaklaştı gitti.

İşsiz mi kalacaktı? Hiç olmazsa iş bulamadığını bir çok kere bir çok kimseye anlatarak iş yapmalıydı. İşsizlik hakkında yeter derecede bilgisi vardı. Kimsesizdi. Fakat bu memleketin çocuğu idi ve mutlaka geçimini sağlamalıydı.

Yolda bir levha gözüne çarptı.

Bu bir sendika şubesinin tabelasıydı .Oraya girdi. İş istedi. Sendika idarecileri ona yol gösterdiler Fikir verdiler .

Mehmet artık yalnız olmadığını biliyordu.

Bütün işçiler de zaman zaman bu derde düşerdi. Ama çalışacak ve işsizlik önlenecekti. İşsizdi ama, zavallı değildi. Mehmet saadeti toplum içinde aramanın, yalnız başına saadetin kıymetsiz olduğunun karkına varmıştı.

Çalışma Bakanı Halûk Şaman, işçi mesken dâvası ile ile yakından meşgûl olmakta ve kooperatiflere müzaheret etmektedir. Resimde, Şaman'ı, Petrol — İş Yapı Kooperatinin bir töreninde görülüyor.

Mıstıkla yarenlik

Bütün gün ve bütün gece çalışan sendika idarecileri işçiler tarafından takdirle karşılanıyor

KÂZIM NARMANLI

Oda kalabalık, arkadaşlar soruyor Başkan cevap vermek için bütün gayretini sarfediyordu. Genel Sekreter notunu tamamlayıp kendisinin yapacağı işleri düzenlemeye çalışmakta bir kımıldama oldu. Baktımki bizim Mıstık yalınayak başı kabak diye kendi kendine isim takan halbuki benim cefakârım olan İsmail Sığın'ın yanıma gelişmeye çalışıyor. Bir yandan da buradayım der gibi beni gözleriyle selâmlıyordu. Grup halinde gelip giden arkadaşlar nihayet gecenin geç vaktinde idareci olan bizleri yalnız bıraktılar. Başkan da yeni hastalıktan kalktığı için onu yolculadık yine meşgulüz.

— Merhaba Kâzım emmi,

Karşımda duran Mıstığa bakıyor kafam başka yerde olduğu izin onu göremiyordub.

— Hişt kendine gel!

— Merhaba Mıstık!

— Ne bu hal? Efendiler kendinize gelin, bu kadar fazla çalışma.. Sonra haliniz nice olur?

— Ne yapalım Mıstık, vazife verilmiş biz de kabul edip çalışmaya başlamışız. Başarıcılık Türkün şanındandır. Ölsekte her gün biraz daha başarılı olmak için çalışacağız. Gücümüzün yettiği kadar Allah yardımcımız olsun.

— İnandım, inandım amma benim çok değerli arkadaşım Türkleri Hasta ettiniz.

— Bir şey olmaz evvel Allah. Sonra doğru git, Gayret Allahın.

— Ne rahatta konuşuyorlar yahu!

Mıstık yerinde bir defa döndü, kendini seyreden Ruhi, İsmail ve Hâmidin yüzüne bakarak:

— Yahu yüzünüzde kan kalmamış, efendiler sat kaç biliyor musunuz?

— Mıstık, saat kaç olursa olsun. Biz ne olursak olalım Senin ne demek istediğini anlıyoruz. Teşekkül ederiz. Unutmaki bizim teşvike ihtiyacımız var.

— Hayır efendiler Kendinizi israf etmiye hakkınız yok. Demin aşağıda bir gurup arkadaş Türkleri konuşuyorlardı. Başkan çok yoruluyor gece yarılarına kadar semt toplantılar ne yemek vakti belli ne istirahat. Eyüp Şubesinin Kongresine gelipte dinlenmeden Ramideki arkadaşların dertlerini dinlemek için o tepeyi yemek yemeden sallana sallana çıkışı hâlâ gözümüzün önünden gitmiyor. Bu ne demek efendi.

— Bitti mi sözün Mıstık?

— Hayır bitmedi..

— Rica ediyorum burada bırak. Dinlediğin, üye kardeşlerimizin de, senin de o asil temiz ruhunuzu gayet iyi anlıyoruz. Bizler her yerde İcra organı olarak hazır bulunuyor. Arkadaşlarımızın dilek ve temennilerini fert olarak değil hepimiz olarak dinleyip hal çarelerini arıyoruz. Ağabeylerimizden bu cemiyeti nasıl kurup canlandırdıklarını, hâlâ Yusuf Sıdal ağabeyimizin nasıl nefes tüketerek çalıştığını sen de görüyorsun. Yarın bizler de, bizden sonra gelenlere yüz akı ile bırakıp onların bu Cemiyeti daha ilerilere götürmeleri için elimizden geldiği kadar çalışcağız. Ölümlü dünya çalışacağız, yadedilip örnek olmak istiyoruz. Atomun dahi parçalıyamıyacağı bir arkadaşlık bağları ile birbirimize bağlıyız. Kitle tarafından bu kıymetli vazife bizlere verildiği müddetçe canımızı dişimize takarak gece gündüz demeden doğru dürüst tam bir saygı içinde didineceğimize yemin etmiş veziyetteyiz.

— İnsaflı olun arkadaşlar. Sizler her zaman lâzımsınız .

— Dur Mıstık. Seni ne kadar çok sevdiğimi bilirsin. Ruhiye soralım.

— Ben hep arkadaşlarımla sonuna kadar...

— Sen İsmail?

— Yusuf Sıdal'dan nasihatliyim. Onun benim için söylediğini her an hatırlarım.

— Ben Hamit olarak ağabeylerimin izindeyim. Onlarla iftihar edip çalışacağım.

— Şu halde mesele kalmadı Mıstık. Otur şuraya yeni gelen arkadaşlara cevap ver. Bizim işimiz bitti.

MADEN — İŞ'in
BÜYÜK
SÜNNET DÜĞÜNÜ
12 EYLÜL 1959 CUMARTESİ GECESİ
AÇIKHAVA TİYATROSU'nda
SABAHA KADAR
DAVETİYELER 5 LİRA